

„K staré hraběnce Kaminské,” odpověděl muž. „Ta ubohá se utrápila nad tím hrozným neštěstím, které její rodinu v poslední době stihlo.”

Don Pedro a jeho průvodce sebou trhli a na obličejí jednoho z nich, kterýž byl hustými vousy zarostlý, bylo pozorovati, že silně bledne, jako by omdlával.

Jeho druh to však hned spozoroval a zvolal:

„Jen buďte dobré mysli a opanujte se. Jediné nepředložené slovo by nás mohlo oba zničit. Jen honem odsud pryč, hledme se dostat ku svému cíli zacházkami.”

Po té pojal svého druha pod paži, kterýž nemohl ani slova promluvíti, a táhl jej s sebou skrze klečící zástupy, neohledaje se na to, zdali šlápne někomu na nohu anebo jej porazí. —

Konečně se dostali z té tlačenice do prostranné ulice, která byla docela prázdná.

My za těmito muži dále nepůjdeme a pospíšíme do paláce hraběnky Rosinské, kdež byly v poslední době velmi smutné věci se udály.

Jak víme, byly hraběnka Rosinská a Jelva od zuřícího Bohumila do tétož pokoje zavřeny, v němž byl dříve on co vězeň držán.

V první chvíli byly obě uleknutím jako omráčeny a nemohly si to ani dobře představit, co bylo s nimi se stalo.

Ale brzo se přesvědčily, že je to všechno skutečná pravda, co se jim zdálo býti pouhým snem a ony pak počaly na domácí služebnictvo hlasitě volati, aby jim přišlo na pomoc.

Jejich volání bylo dlouho marné, ale konečně se tam přiblížili kvapně kročeje, dveře se s chvatem otevřely a v nich se objevila hraběnka Kaminská.

Když viděla, že tam Bohumil není, věděla již, co bylo asi se stalo.

Počala blednout a vrávorati a byla by upadla, kdyby ji byla hraběnka Rosinská nezachytila.

„Co se to stalo?” — tázala se hraběnka Helena úzkostlivě; je „opravdu pryč?”

Tato slova se jí vydrala z bledých a chvějících se rtů, načež zavřela oči a těžce dýchajíc vyslechla od hraběnky Rosinské smutnou zprávu o tom, co se bylo stalo.

Hraběnka Rosinská jí to sice oznámila co nejšetrnějším způsobem, ale hraběnka Helena zůstala jako bleskem omráčena, a nepromluvila ani slova, což bylo právě důkazem jejího hlubokého bolu.

„Bohumil je ztracen,” šeptala chvilka sama pro sebe a ponořila se pokaždé v hlubokou zádumčivost, jakž to bývá u lidí, když jsou opanováni jen jednou myšlenkou.

Hraběnka Rosinská a Jelva spínali úzkostí ruce, neboť viděly, že Bohumilovu matku znenáhla síly opouštějí a že se blíží její poslední hodina.

A v skutku ubývalo hraběnce každou minutu životní síly a když nastal večer, nebylo již žádné pochybnosti, že se blíží její smrt.

Byli k ní hned zavoláni lékařové, ale ti se vyjadřili, že již nemohou nic dělati, aby jí zachovali na živu, a radili, aby se poslalo pro kněze.

Hraběnka Rosinská počala hořce plakat a právě když chtěla Bohumilovu matku na to připravit, že se blíží její poslední hodina, pojala ji tato za ruku a pravila:

„Neplačte nadě mnou, Katinko, a spíše se radujte, že mne Bůh z toho světa povolá, kde jsem zakusila tak málo radostí. Mně byl osud od jakživa nepříznivým, co jsem měla nejdražšího a nejmilejšího, bylo mi vyrváno, a na mne se s hrnouli se všech stran nepřátelé, jimž jsem nikdy neublížila, — slovem, celý můj život byl jen samé trápení, a já se s ním ráda rozloučím. Ale dříve se postarejte, abych se mohla smířit s Bohem a pošlete mi pro kněze.”

To se také stalo, a my jsme již viděli, s jakým slavným průvodem veškeré Varšavské kněžstvo k jejímu paláci se ubíralo.

Když přišlo to procesí až před palác, obrátil se onen kněz, jenž nesl „nejsvětější svátost,” ke shromážděnému lidu, dal mu tou svátostí pežehnání a pak vešel do domu, kde tvořilo veškeré služebnictvo hraběnky Rosinské špalír jsouc vesměs černě oblečeno.

Hraběnka Rosinská a Jelva byly též ve smutku, a uvítavše ty kněze dole u schodů, vedly je nahoru až ku dveřím pokoje, v němž ležela na smrt nemocná hraběnka.

Onen kněz, jenž měl hraběnku zpovídati, vešel k ní do pokoje sám, jak se samo sebou rozumí, a ostatní kněžstvo jakož i domácí lidé zůstali v předním zále a modlili se.

Na všech obličejích bylo viděti hluboký zármutek, jen nemocná hraběnka, k vůli níž se to všechno dělo, jevila na sobě klidnou a veselou mysl.

Kněz byl tím patrně překvapen, neboť znal ty smutné události, které byly v její rodině v poslední době se sběhly a proto bezpochyby očekával, že ji bude muset v jejím zoufalství těšiti.

„Jak vdím dcero,” promluvil k ní, „nalezla jsi u Boha milost, neboť září tvůj obličej vnitřním mírem.”

„Ano, tak jest velebný oče,” odpověděla hraběnka: „po dlouhém utrpení zavítal ke mně konečně vnitřní mír. Již jsem se odtekla všeho, co mne poutalo na tento svět a jsem připravena odebrati se na věčnost.”

„Kdo může tak vesele smrti vstříc hleděti, ten má zajisté dobré svědomí a čisté srdce,” pravil kněz. „Proto není ani zapotřebí, abych ti uděloval rozbřešení a mohu ti hned podat velebnou svátost.”

„Ach, velebný oče, váš úsudek jest mírný,” pravila hraběnka. „Vy snad o mně příliš dobře smýšlíte.”

„To si nemysli, dcero,” pravil kněz. „Já vím, že jsi musela mnoho trpěti. Nebyly to sice nemoci, ale byl to ještě mnohem větší bol, kterýž jsi musela podstoupiti a kterýž konečně tvé síly zlomil. Pro tebe byl celý tvůj život pokáním, ale za to čeká na tebe odplata v nebeském království. Potlačila jsi v sobě skutečně všechno své přání, a netoužíš po tom, abys svého syna ještě jednou spatřila?”

Tato slova se neminula u nemocné s účinkem.

Ona se rychle vzhopila, jako by byla elektrická jiskra do ní vjela, její bledý obličej se rozpálil a ona nřela na kněze pátravý pohled, jako by od něho ještě nějakou další zprávu očekávala.

Zpovědník již viděl, že ve své řeči se přenáhli, a zvolal poněkud káravým hlasem:

„Vidíš dcero, že jsi se ještě ze všeho nevyvlekla, co jest světského. Jediné slovo, které mi náhodou z úst vyklouzlo, porušilo tvůj vnitřní mír, a ta jiskra života, která ještě v tobě věží, rozštíla se v nožár, — krev ti obíhá zase rychleji žilami, a tvé oko září.”

„Co víte o mém synovi?” tázala se s chvatem. „Prosím vás, řekněte mi to.”

„O tvém synovi mi není nic povědomo,” odpověděl kněz, „ale přál bych si, aby byla moje modlitba tak mocna a mohla ho sem přivolati.”

Sotva že byl něž tato slova promluvil, strhl se v předním sále velký hluk, bylo tam slyšeti mnoho pomíchaných hlasů a ze všeho bylo patrné, že se chce někdo mermomocí dostat k nemocné hraběnce a že mu v tom zabraňují.

„Já ji vidět musím, kdyby se mi třeba celý svět v cestu stavěl,” ozval se nyní mezi tím hlukem hlučný a silný hlas. „Ustupte na stranu a pusťte mne tam.”

V okamžení na to se otevřely s chvatem dveře, a do pokoje k nemocné hraběnce vstoupil jeden z oněch dvou mužů, kteréž jsme byli před chvílí na náměstí viděli.

Byl to onen muž, jenž počal blednouti a skoro omdlévati, když uslyšel, že má býti hraběnka Kaminská zaopatřena posledními svátostmi.

Tento muž za sebou nyní přirazil dveře, zůstal nedaleko od nich stát, strhl si s obličejí plné vousy a zvolal:

„Matko!”

Pak hlasitě zalkal, vrhl se u hraběnčina lože na kolena a počal jí ruku náruživě líbati.

Nepotřebujeme ani zvláště podotýkati, že byli ti dva mužové Pedro a Bohumil, které jsme na náměstí pozorovali.

Oba byli puzeu zvláštní touhou, když chvátali z katova obydlí.

Bohumil chtěl spatřit svou matku a Jelvu, a Pedro chvátal k hraběnce Rosinské, aby od ní obdržel odměnu, kterouž mu byla za vysvobození Bohumila přislíbila.

Pedro vešel s Bohumilem zároveň do předního sálu a počal se již obávati, že bude mít to neštěstí, které nyní rodinu Kaminských stihlo, také pro jeho osobu nemilé následky, a že se jeho přání, jež se týkalo hraběnky Rosinské, tak brzo neuskuteční.

Ale na hraběnku učinilo náhle se objevení jejího syna zázračný dojem, i zdálo se, jako by byla znovu nabyta životní síly, a za hodinu mohli lékařové s celou jistotou říci že hraběnka z nebezpečí smrti vyvázla.

Ona v tu chvíli na to ani nepomyslela, že hrozí jejímu synovi až posud se všech stran velké nebezpečí, pro ni to bylo již dostatečnou útěchou, když ho zase spatřila.

Také Jelva by byla ráda svému milenci do náručí pospíšila, ale strachovala se, že by ho tím mohla prozraditi.

Proto běhala z pokoje do pokoje a uzavírala všechny dveře, aby tam nemohl žádný tajný vyzvědač se dostat, a také dala služebnictvu rozkaz, aby nikoho do domu nepouštěli, koho dobře neznají.

Také Pedro nezůstal zatím nečinným.

Když se dověděl, že se stav hraběnky Kaminské zase zlepšil, počal také on nabývat nové nádeje, i umínil si, že učiní bez odkladu rozhodný krok, aby věděl, na čem jest.

Dal se tudíž ohlásit u hraběnky Rosinské, a byl k ní také hned puštěn.

Hraběnka mu pokročila vstříc, jevíc na sobě patrné rozpaky, a pravila, podávajíc mu ruku: